

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտ 12

Այլ կազմակերպություններում մասնակցության բացահայտում

Նպատակը

1. Սույն ՖՀՄՄ-ի նպատակն է պահանջել կազմակերպությունից բացահայտել այն տեղեկատվությունը, որը թույլ է տալիս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին գնահատել՝
 - ա) այլ կազմակերպություններում իր մասնակցության բնույթը և դրա հետ կապված ռիսկերը, և
 - բ) այդ մասնակցության ազդեցությունը իր ֆինանսական վիճակի, գործունեության ֆինանսական արդյունքի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Նպատակին հասնելը

2. Պարագրաֆ 1-ում նշված նպատակին հասնելու համար կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.
 - ա) նշանակալի դատողությունները և ենթադրությունները, որոնք կատարել է մեկ այլ կազմակերպությունում կամ պայմանավորվածությունում իր մասնակցության բնույթը որոշելիս, կամ համատեղ պայմանավորվածության տեսակը որոշելիս, որում կազմակերպությունն մասնակցություն ունի (պարագրաֆներ 7-9), և
 - բ) տեղեկատվություն իր մասնակցության մասին.
 - (i) դուստր կազմակերպություններում (պարագրաֆներ 10-19)
 - (ii) համատեղ պայմանավորվածություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում (պարագրաֆներ 20-23), և
 - (iii) կառուցավորված կազմակերպություններում, որոնք չեն վերահսկվում կազմակերպության կողմից (չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններ) (պարագրաֆներ 24-31):
3. Եթե սույն ՖՀՄՄ-ով պահանջվող բացահայտումներն, այլ ՖՀՄՄ-ներով պահանջվող բացահայտումների հետ մեկտեղ, չեն հասնում պարագրաֆ 1-ի նպատակին, ապա կազմակերպությունը պետք է բացահայտի ցանկացած լրացուցիչ տեղեկատվություն, որն անհրաժեշտ է այդ նպատակին հասնելու համար:
4. Կազմակերպությունը պետք է դիտարկի բացահայտման նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ մանրամասնության մակարդակը և թե որքան շեշտադրում կատարել սույն ՖՀՄՄ-ի պահանջներից յուրաքանչյուրի վրա: Այն պետք է միավորի կամ տարանջատի բացահայտումներն այնպես, որ օգտակար տեղեկատվությունն աննկատելի չդառնա կամ մեծ քանակությամբ ոչ նշանակալի մանրամասների ներառման, կամ տարբեր բնութագրեր ունեցող տարրերի միավորման արդյունքում (տես պարագրաֆներ F2-F6):

Գործողության ոլորտը

5. Սույն ՖՀՄՄ-ն պետք է կիրառվի այն կազմակերպության կողմից, որն ունի մասնակցություն հետևյալներից որևիցե մեկում.
 - ա) դուստր կազմակերպություններ,
 - բ) համատեղ պայմանավորվածություններ (այսինքն՝ համատեղ գործունեություններ կամ համատեղ ձեռնարկումներ),
 - գ) ասոցիացված կազմակերպություններ,
 - դ) չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններ:
6. Սույն ՖՀՄՄ-ն չի կիրառվում.
 - ա) հետաշխատանքային հատուցումների պլանների և աշխատակիցների հատուցումների այլ երկարաժամկետ պլանների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ կիրառվում է «Աշխատակիցների հատուցումներ» ՀՀՄՄ 19-ը,

- բ) կազմակերպության առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ կիրառվում է «Առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ» ՀՀՄՍ 27-ը: Այնուամենայնիվ, եթե կազմակերպությունը մասնակցություն ունի չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում և պատրաստում է առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ որպես իր միակ ֆինանսական հաշվետվություններ, ապա այդ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս պետք է կիրառի 24-31-րդ պարագրաֆների պահանջները,
- գ) համատեղ պայմանավորվածությունում մասնակցության նկատմամբ, որի նկատմամբ, սակայն կազմակերպությունը չունի համատեղ վերահսկողություն, բացառությամբ, երբ այդ մասնակցությունը հանգեցնում է համատեղ պայմանավորվածության նկատմամբ նշանակալի ազդեցության կամ հանդիսանում է մասնակցություն կառուցավորված կազմակերպությունում,
- դ) այլ կազմակերպությունում մասնակցության նկատմամբ, որը հաշվառվում է «Ֆինանսական գործիքներ» ՖՀՄՍ 9-ին համապատասխան: Այնուամենայնիվ, կազմակերպությունը պետք է կիրառի սույն ՖՀՄՍ-ն.
 - (i) երբ այդ մասնակցությունը այնպիսի մասնակցություն է ասոցիացված կազմակերպությունում կամ համատեղ ձեռնարկում, որը «Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում և համատեղ ձեռնարկումներում» ՀՀՄՍ 28-ին համապատասխան չափվում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, կամ
 - (ii) երբ այդ մասնակցությունը իրենից ներկայացնում է մասնակցություն չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությունում :

Նշանակալի դատողություններ և ենթադրություններ

7. **Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի իր կողմից կատարված նշանակալի դատողությունների և ենթադրությունների (և այդ դատողություններում և ենթադրություններում փոփոխությունների) վերաբերյալ տեղեկատվությունը՝ որոշելիս..**
 - ա) որ ունի վերահսկողություն մեկ այլ կազմակերպության,, այսինքն՝ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ, ինչպես սահմանված է «Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ» ՖՀՄՍ 10-ի 5-րդ և 6-րդ պարագրաֆներում,
 - բ) որ ունի համատեղ վերահսկողություն պայմանավորվածության նկատմամբ կամ նշանակալի ազդեցություն մեկ այլ կազմակերպության նկատմամբ,
 - գ) համատեղ պայմանավորվածության տեսակը (այսինքն՝ համատեղ գործունեություն կամ համատեղ ձեռնարկում), երբ պայմանավորվածությունը կառուցավորվել է առանձին կազմակերպության միջոցով:
8. Պարագրաֆ 7-ին համապատասխան բացահայտված նշանակալի դատողություններն ու ենթադրությունները ներառում են այնպիսիք, որոնք կազմակերպության կողմից կատարվել են, երբ փաստերի և հանգամանքների փոփոխությունները հանգեցրել են նրան, որ կազմակերպության կողմից վերահսկողություն, համատեղ վերահսկողություն կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալու վերաբերյալ եզրահանգումը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում փոփոխվել է:
9. Պարագրաֆ 7-ի պահանջները բավարարելու համար կազմակերպությունը պետք է բացահայտի, օրինակ, նշանակալի դատողություններն ու ենթադրությունները, որոնք կատարվել են որոշելու համար, որ ինքը.
 - ա) չի վերահսկում մեկ այլ կազմակերպությանը, չնայած տիրապետում է այդ կազմակերպության ձայնի իրավունքների կեսից ավելին,
 - բ) վերահսկում է մեկ այլ կազմակերպությանը, չնայած տիրապետում է այդ կազմակերպության ձայնի իրավունքների կեսից պակասին,
 - գ) հանդիսանում է գործակալ կամ պրինցիպալ (տես ՖՀՄՍ 10-ի F58-F72 պարագրաֆները),

- դ) չունի նշանակալի ազդեցություն, չնայած տիրապետում է մեկ այլ կազմակերպության ձայնի իրավունքների 20 տոկոսին կամ դրանից ավելին:
- ե) ունի նշանակալի ազդեցություն, չնայած տիրապետում է մեկ այլ կազմակերպության ձայնի իրավունքների 20 տոկոսից պակասին:

Մասնակցություն դուստր կազմակերպություններում

10. **Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի տեղեկատվություն, որը թույլ է տալիս իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին.**

ա) **հասկանալ՝**

(i) **խմբի կառուցվածքը, և**

(ii) **թե ինչ մասնակցություն ունեն, չվերահսկող բաժնեմասերը խմբի գործունեությունում և դրամական միջոցների հոսքերում (պարագրաֆ 12), և**

բ) **գնահատել՝**

(i) **խմբի ակտիվներին հասանելիություն ունենալու, կամ դրանք օգտագործելու և խմբի պարտավորությունները մարելու՝ իր կարողության նկատմամբ սահմանափակումների բնույթը և չափը (պարագրաֆ 13),**

(ii) **համախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում իր մասնակցության հետ կապված ռիսկերի բնույթը և դրանց փոփոխությունները (պարագրաֆներ 14-17)**

(iii) **դուստր կազմակերպությունում իր սեփականության բաժնեմասի փոփոխությունների հետևանքները, որոնք չեն հանգեցնում վերահսկողության կորստի (պարագրաֆ 18), և**

(iv) **հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում դուստր կազմակերպության նկատմամբ վերահսկողության կորստի հետևանքները (պարագրաֆ 19):**

11. Երբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար օգտագործված դուստր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների հաշվետու ամսաթիվը կամ ժամանակաշրջանը տարբերվում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաշվետու ամսաթիվից կամ ժամանակաշրջանից (տես ՖՀՄՍ 10-ի Բ92 և Բ93 պարագրաֆները), կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.

ա) այդ դուստր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթիվը, և

բ) տարբերվող հաշվետու ամսաթիվ կամ ժամանակաշրջան օգտագործելու պատճառը:

Մասնակցությունը, որը չվերահսկող բաժնեմասերն ունեն խմբի գործունեությունում և դրամական միջոցների հոսքերում

12. Կազմակերպությունը յուրաքանչյուր իր դուստր կազմակերպության համար, որն ունի հաշվետու կազմակերպության համար էական չվերահսկող բաժնեմասեր, պետք է բացահայտի.

ա) **դուստր կազմակերպության անվանումը,**

բ) **դուստր կազմակերպության գործունեության հիմնական վայրը (և գրանցման երկիրը, եթե այն տարբերվում է գործունեության հիմնական վայրից),**

գ) **չվերահսկող բաժնեմասերի կողմից տիրապետվող սեփականության բաժնեմասը,**

դ) **չվերահսկող բաժնեմասերի կողմից տիրապետվող ձայնի իրավունքների բաժինը, եթե տարբերվում է տիրապետվող սեփականության բաժնեմասից,**

ե) **դուստր կազմակերպության չվերահսկող բաժնեմասին վերագրվող շահույթը կամ վնասը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում,**

- զ) դուստր կազմակերպության կուտակված չվերահսկող բաժնեմասը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ,
- է) դուստր կազմակերպության վերաբերյալ ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվություն (տես պարագրաֆ Բ10-ը):

Նշանակալի սահմանափակումների բնույթը և չափը

13. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.

- ա) խմբի ակտիվներին հասանելիության և դրանց օգտագործման կամ պարտավորությունների մարման նշանակալի սահմանափակումները (օրինակ՝ օրենսդրական, պայմանագրային կամ կարգավորող սահմանափակումներ), ինչպիսիք են՝
 - (i) նրանք, որոնք սահմանափակում են մայր կազմակերպության կամ նրա դուստր կազմակերպությունների կարողությունը՝ փոխանցել (ստանալ) դրամական միջոցներ կամ այլ ակտիվներ խմբի մաս կազմող այլ կազմակերպություններին (կազմակերպություններից),
 - (ii) երաշխավորություններ կամ այլ պահանջներ, որոնք կարող են սահմանափակել շահաբաժինների կամ սեփական կապիտալի այլ բաշխումների վճարումները, կամ փոխառությունների կամ կանխավճարների հատկացումը (մարումը) խմբի ներսում այլ կազմակերպություններին (կազմակերպություններից),
- բ) բնույթը և չափը, որով չվերահսկող բաժնեմասերի պաշտպանական իրավունքները կարող են նշանակալիորեն սահմանափակել խմբի ակտիվներին հասանելիություն ունենալու կամ դրանք օգտագործելու և պարտավորությունները մարելու կազմակերպության կարողությունը (ինչպես այն դեպքում, երբ մայր կազմակերպությունը պարտավորված է մարել դուստր կազմակերպության պարտավորությունները նախքան իր պարտավորությունների մարումը, կամ երբ դուստր կազմակերպության ակտիվներին հասանելիություն ունենալու կամ պարտավորությունները մարելու համար պահանջվում է չվերահսկող բաժնեմասերի համաձայնությունը):
- գ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները, որոնց նկատմամբ կիրառվում են այդ սահմանափակումները:

Համախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում կազմակերպության մասնակցության հետ կապված ռիսկերի բնույթը

14. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի ցանկացած պայմանագրային համաձայնության պայմանները, որոնցով կազմակերպությունից կամ նրա դուստր կազմակերպությունից կարող է պահանջվել տրամադրել ֆինանսական աջակցություն համախմբված կառուցավորված կազմակերպությանը, ներառյալ այնպիսի դեպքերը կամ հանգամանքները, որոնք կարող են հաշվետու կազմակերպությանը ենթարկել կորուստների ռիսկի (օրինակ՝ կառուցավորված կազմակերպության ակտիվների գնման կամ նրան ֆինանսական աջակցություն տրամադրելու պարտականությունների հետ կապված իրացվելիության պայմանավորվածություններ կամ վարկանշման վրա ազդող գործոններ):

15. Եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում մայր կազմակերպությունը կամ նրա դուստր կազմակերպություններից որևիցե մեկը, առանց այդպիսի պայմանագրային պարտականություն ունենալու, տրամադրել է ֆինանսական կամ այլ աջակցություն համախմբված կառուցավորված կազմակերպությանը (օրինակ՝ կառուցավորված կազմակերպության կողմից թողարկված գործիքների կամ նրա ակտիվների ձեռքբերում), կազմակերպությունը պետք է բացահայտի՝

- ա) տրամադրված աջակցության տեսակը և գումարը, ներառյալ այն իրավիճակները, որոնցում մայր կազմակերպությունը կամ նրա դուստր կազմակերպություններն աջակցել են կառուցավորված կազմակերպությանը՝ ստանալու ֆինանսական աջակցություն ,
- բ) աջակցություն տրամադրելու պատճառները:

16. Եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում մայր կազմակերպությունը կամ նրա դուստր կազմակերպություններից որևիցե մեկը, առանց այդպիսի պայմանագրային պարտականություն ունենալու, տրամադրել է ֆինանսական կամ այլ աջակցություն նախկինում չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությանը, և այդ աջակցության տրամադրման արդյունքում կազմակերպությունը վերահսկողություն է ձեռք բերել կառուցավորված կազմակերպության նկատմամբ, ապա կազմակերպությունը պետք է բացահայտի նման որոշում կայացնելու համար տեղին գործոնների բացատրությունը:
17. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի ներկա մտադրությունները՝ տրամադրելու ֆինանսական կամ այլ աջակցություն համախմբված կառուցավորված կազմակերպությանը, ներառյալ կառուցավորված կազմակերպությանը՝ ֆինանսական աջակցություն ստանալու հարցում օժանդակելու մտադրությունը:

Դուստր կազմակերպությունում մայր կազմակերպության սեփականության բաժնեմասի՝ վերահսկողության կորստի չհանգեցնող փոփոխությունների հետևանքները,

18. Կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի աղյուսակ, որը ցույց է տալիս մայր կազմակերպության սեփականատերերին վերագրվող սեփական կապիտալի վրա դուստր կազմակերպությունում սեփականության բաժնեմասի այնպիսի փոփոխությունների ազդեցությունը, որոնց արդյունքում վերահսկողության կորուստ տեղի չի ունենում:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում դուստր կազմակերպության նկատմամբ վերահսկողության կորստի հետևանքները

19. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի ՖՀՄՍ 10-ի պարագրաֆ 25-ի համապատասխան հաշվարկված օգուտը կամ կորուստը, եթե այդպիսին առկա է, և.
- ա) այդ օգուտի կամ կորստի այն մասը, որը վերագրվում է նախկին դուստր կազմակերպությունում պահվող ներդրման՝ վերահսկողությունը կորցնելու ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքով չափմանը և
 - բ) շահույթի կամ վնասի կազմում այն տողային հոդված(ներ)ը, որ(ոնց)ում ճանաչվել է օգուտը կամ կորուստը (եթե չի ներկայացվել առանձին):

Մասնակցություն համատեղ պայմանավորվածություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում

20. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի տեղեկատվությունը, որը թույլ է տալիս իր ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին գնահատել.
- ա) համատեղ պայմանավորվածություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում իր մասնակցության բնույթը, չափը և ֆինանսական ազդեցությունները, ներառյալ՝ համատեղ պայմանավորվածությունների և ասոցիացված կազմակերպությունների նկատմամբ համատեղ վերահսկողություն կամ նշանակալի ազդեցություն ունեցող այլ ներդրողների հետ պայմանագրային հարաբերությունների բնույթը և ազդեցությունները (պարագրաֆներ 21 և 22), և
 - բ) համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցիացված կազմակերպություններում մասնակցության հետ կապված ռիսկերի բնույթը և դրանցում փոփոխությունները (պարագրաֆ 23):

Համատեղ պայմանավորվածություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում կազմակերպության մասնակցության բնույթը, չափը և ֆինանսական ազդեցությունները

21. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.

- ա) հաշվետու կազմակերպության համար էական յուրաքանչյուր համատեղ պայմանավորվածության և ասոցիացված կազմակերպության համար՝
 - (i) համատեղ պայմանավորվածության կամ ասոցիացված կազմակերպության անվանումը,
 - (ii) համատեղ պայմանավորվածության կամ ասոցիացված կազմակերպության հետ կազմակերպության հարաբերության բնույթը (օրինակ, նկարագրելով համատեղ պայմանավորվածության կամ ասոցիացված կազմակերպության գործունեության բնույթը, և արդյոք դրանք ռազմավարական են կազմակերպության գործունեության համար),
 - (iii) համատեղ պայմանավորվածության կամ ասոցիացված կազմակերպության գործունեության հիմնական վայրը (և գրանցման երկիրը, եթե կիրառելի է և տարբերվում է գործունեության հիմնական վայրից),
 - (iv) կազմակերպությանը պատկանող սեփականության բաժնեմասը կամ մասնակից բաժնետոմսերը, և, եթե տարբերվում են, ձայնի իրավունքների մասնաբաժինը (եթե կիրառելի է):
- բ) հաշվետու կազմակերպության համար էական յուրաքանչյուր համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության համար՝
 - (i) արդյոք համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումը չափվում է, բաժնեմասնակցության մեթոդի միջոցով, թե իրական արժեքով,
 - (ii) համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության վերաբերյալ ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվություն՝ ինչպես սահմանված է պարագրաֆներ F12-ում և F13-ում,
 - (iii) եթե համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունը հաշվառված է, օգտագործելով բաժնեմասնակցության մեթոդը, ապա համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման իրական արժեքը, եթե առկա է ներդրման համար գնանշված շուկայական գին:
- գ) համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցիացված կազմակերպություններում անհատապես ոչ էական ներդրումների վերաբերյալ ֆինանսական տեղեկատվություն, ինչպես սահմանված է F16 պարագրաֆում.
 - (i) միավորած՝ բոլոր անհատապես ոչ էական համատեղ ձեռնարկումների վերաբերյալ, և առանձին,
 - (ii) միավորած՝ բոլոր անհատապես ոչ էական ասոցիացված կազմակերպությունների վերաբերյալ:

22. Կազմակերպությունը նաև պետք է բացահայտի.

- ա) համատեղ ձեռնարկումների կամ ասոցիացված կազմակերպությունների՝ կազմակերպությանը դրամական շահաբաժինների տեսքով միջոցների փոխանցման կամ կազմակերպության կողմից տրամադրված փոխառությունների կամ կանխավճարների մարման, կարողության նշանակալի սահմանափակումների (օրինակ՝ որոնք առաջանում են փոխառության համաձայնագրերից, կարգավորող պահանջներից կամ համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության նկատմամբ համատեղ վերահսկողություն կամ նշանակալի ազդեցություն ունեցող ներդրողների միջև, պայմանագրային համաձայնություններից) բնույթը և չափը,
- բ) երբ համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք օգտագործվում են բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելիս, կազմակերպության հաշվետվություններից տարբերվող ամսաթվի դրությամբ են կամ տարբերվող ժամանակաշրջանի համար են.

- (i) համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթիվը, և
 - (ii) տարբերվող ամսաթիվ կամ ժամանակաշրջան օգտագործելու պատճառը:
- զ) համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության վնասների չճանաչված մասնաբաժինը հաշվետու ժամանակաշրջանի համար և աճողական, եթե կազմակերպությունը բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելիս դադարեցրել է համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում վնասների իր մասնաբաժինը ճանաչելը:

Համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցիացված կազմակերպություններում կազմակերպության մասնակցության հետ կապված ռիսկերը

23. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.
- ա) համատեղ ձեռնարկումներին վերաբերող հանձնառությունները՝ այլ հանձնառությունների գումարներից առանձին, ինչպես սահմանված է F18-F20 պարագրաֆներում,
 - բ) *«Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ»* ՀՀՄՍ 37-ի համապատասխան, եթե վնասի հավանականությունը շատ փոքր չէ, համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցիացված կազմակերպություններում իր մասնակցության գծով պայմանական պարտավորությունները (ներառյալ՝ համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության նկատմամբ համատեղ վերահսկողություն կամ նշանակալի ազդեցություն ունեցող այլ ներդրողների հետ համատեղ ստանձնած պայմանական պարտավորությունների իր բաժինը), այլ պայմանական պարտավորությունների գումարներից առանձին:

Մասնակցություն չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում

24. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի տեղեկատվություն, որը թույլ է տալիս իր ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին.
- ա) **հասկանալ չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում իր մասնակցության բնույթը և չափը (պարագրաֆներ 26-28), և**
 - բ) **գնահատել չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում իր մասնակցության հետ կապված ռիսկերի բնույթը և դրանց փոփոխությունը:**
25. Պարագրաֆ 24-ի (բ) կետում պահանջվող տեղեկատվությունը ներառում է տեղեկատվություն՝ նախորդ ժամանակաշրջաններում չհամախմբված կառուցավորված կազմակերպություններում մասնակցության գծով ռիսկին ենթարկվածության վերաբերյալ (օրինակ՝ կառուցավորված կազմակերպությանը հովանավորում), նույնիսկ եթե հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կազմակերպությունը կառուցավորված կազմակերպությունում այլևս չունի որևէ պայմանագրային ներգրավվածություն:

Մասնակցության բնույթը

26. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի քանակական և որակական տեղեկատվություն չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում իր մասնակցության վերաբերյալ, մասնավորապես, կառուցավորված կազմակերպության բնույթը, նպատակը, ծավալները և գործունեությունը, ինչպես նաև, թե ինչպես է կառուցավորված կազմակերպությունը ֆինանսավորվում:
27. Եթե կազմակերպությունը հովանավորել է չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությանը, որի վերաբերյալ չի տրամադրում պարագրաֆ 29-ով պահանջվող տեղեկատվությունը (օրինակ՝ որովհետև հաշվետու ամսաթվի դրությամբ չի ունեցել մասնակցություն այդ կազմակերպությունում), ապա կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.
- ա) ինչպես է որոշել, թե որ կառուցավորված կազմակերպություններին է հովանավորել,

- բ) այդ կառուցավորված կազմակերպություններից ստացված եկամուտը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում, ներառյալ՝ ներկայացված եկամուտների տեսակների նկարագրությունը, և
 - գ) այդ կառուցավորված կազմակերպություններին հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում փոխանցված բոլոր ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը (փոխանցման պահի դրությամբ):
28. Կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի պարագրաֆ 27-ի (բ) և (գ) կետերի տեղեկատվությունը աղյուսակային ձևաչափով, եթե այլ ձևաչափ ավելի տեղին չէ և դասակարգի իր հովանավորչական գործունեությունները համապատասխան կատեգորիաներում (տես պարագրաֆներ F2-F6):

Ռիսկերի բնույթը

29. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի հետևյալ ամփոփ տեղեկատվությունը աղյուսակի տեսքով, եթե այլ ձևաչափ ավելի տեղին չէ.
- ա) չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում իր մասնակցությանը վերաբերող իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները,
 - բ) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության հողվածները, որոնցում այդ ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվել են,
 - գ) այն գումարը, որը լավագույնս է ներկայացնում չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում իր մասնակցությունից վնասին առավելագույն ենթարկվածությունը, ներառյալ՝ թե ինչպես է որոշվել վնասին առավելագույն ենթարկվածությունը: Եթե կազմակերպությունը չի կարող քանակապես գնահատել չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում մասնակցությունից վնասին իր առավելագույն ենթարկվածությունը, ապա պետք է բացահայտի այդ փաստը և դրա պատճառները,
 - դ) չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում իր մասնակցությանը վերաբերող կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և կազմակերպության՝ այդ կազմակերպություններից առավելագույն վնասի ենթարկվածության համեմատությունը:
30. Եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում կազմակերպությունը, առանց պայմանագրային պարտավորվածություն ունենալու, տրամադրել է ֆինանսական կամ այլ աջակցություն չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությանը, որում նախկինում ունեցել է կամ ներկայումս ունի մասնակցություն (օրինակ՝ ձեռք բերելով կառուցավորված կազմակերպության ակտիվները կամ նրա կողմից թողարկված ֆինանսական գործիքները), կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.
31. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությանը ֆինանսական կամ այլ աջակցություն տրամադրելու որևէ ընթացիկ մտադրությունը, ներառյալ ֆինանսական աջակցություն ստանալու նպատակով կառուցավորված կազմակերպությանը օժանդակելու մտադրությունը:
- ա) տրամադրված աջակցության տեսակը և գումարը, ներառյալ այն իրավիճակները, որոնցում կազմակերպությունն աջակցել է կառուցավորված կազմակերպությանը՝ ստանալու ֆինանսական աջակցություն, և
 - բ) աջակցություն տրամադրելու պատճառները:

Հավելված Ա

Սահմանված տերմիններ

Այս հավելվածը սույն ՖՀՄՄ-ի անբաժանելի մասն է:

Կառուցավորված կազմակերպությունից ստացվող եկամուտ

Սույն ՖՀՄՄ-ի նպատակով, կառուցավորված կազմակերպությունից եկամուտը ներառում է, մասնավորապես, պարբերական կամ ոչ պարբերական վճարները, տոկոսները, շահաբաժինները, կառուցավորված կազմակերպություններում մասնակցության վերաչափումից կամ ապաճանաչումից առաջացող օգուտները և կորուստները կամ կառուցավորված կազմակերպությանն ակտիվների և պարտավորությունների փոխանցումից առաջացող օգուտները և կորուստները:

Մասնակցություն այլ կազմակերպությունում

Սույն ՖՀՄՄ-ի նպատակով, այլ կազմակերպությունում մասնակցությունը վերաբերում է պայմանագրային և ոչ պայմանագրային ներգրավվածությանը, որը կազմակերպությանը ենթակա է դարձնում այդ կազմակերպության գործունեության արդյունքներից ստացվող հաստույցների փոփոխականությանը: Այլ կազմակերպությունում մասնակցության մասին կարող է վկայել, մասնավորապես, բաժնային կամ պարտքային գործիքների տիրապետումը, ինչպես նաև ներգրավվածության այլ տեսակները, ինչպիսիք են միջոցների տրամադրումը, իրացվելիության աջակցությունը, վարկունակության բարելավումը և երաշխիքները: Այն ներառում է այն միջոցները, որոնցով կազմակերպությունը ունի վերահսկողություն, համատեղ վերահսկողություն կամ նշանակալի ազդեցություն այլ կազմակերպության նկատմամբ: Կազմակերպությունը անպայմանորեն չունի մասնակցություն այլ կազմակերպությունում միայն այն պատճառով, որ գտնվում է նրա հետ սովորական «հաճախորդ-մատակարար» հարաբերությունների մեջ:

Բ7-Բ9 պարագրաֆները տրամադրում են լրացուցիչ տեղեկատվություն այլ կազմակերպություններում մասնակցության վերաբերյալ:

ՖՀՄՄ 10-ի Բ55-Բ57 պարագրաֆները բացատրում են հաստույցների փոփոխականությունը:

Կառուցավորված կազմակերպություն

Կազմակերպություն, որը նախագծվել է այնպես, որ ձայնի կամ համանման իրավունքները գերիշխող գործոններ չեն որոշելու համար, թե ով է վերահսկում կազմակերպությանը, օրինակ, երբ ձայնի իրավունքները վերաբերում են միայն վարչական գործառնություններին, և համապատասխան գործունեությունը ուղղորդվում է պայմանագրային համաձայնությունների շրջանակներում:

Բ22-Բ24 պարագրաֆները տրամադրում են լրացուցիչ տեղեկատվություն կառուցավորված կազմակերպությունների վերաբերյալ:

Հետևյալ տերմինները սահմանված են ՀՀՄՄ 27-ում (փոփոխված 2011թ.-ին), ՀՀՄՄ 28-ում (փոփոխված 2011թ.-ին), ՖՀՄՄ 10-ում և «Համատեղ պայմանավորվածություններ» ՖՀՄՄ 11-ում և սույն ՖՀՄՄ-ում օգտագործվում են այդ ՖՀՄՄ-ներում սահմանված իմաստներով.

- ասոցիացված կազմակերպություն
- համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
- վերահսկողություն կազմակերպության նկատմամբ
- բաժնեմասնակցության մեթոդ
- խումբ
- համատեղ պայմանավորվածություն

- համատեղ վերահսկողություն
- համատեղ գործունեություն
- համատեղ ձեռնարկում
- չվերահսկող բաժնեմաս
- մայր կազմակերպություն
- պաշտպանական իրավունքներ
- համապատասխան գործունեություն
- առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ
- առանձին կազմակերպություն
- նշանակալի ազդեցություն
- դուստր կազմակերպություն:

Հավելված Բ

Կիրառման ուղեցույց

Այս հավելվածը սույն ՖՀՄՄ-ի անբաժանելի մասն է: Այն նկարագրում է 1-31 պարագրաֆների կիրառումը և ունի նույն ուժը, ինչ այս ՖՀՄՄ-ի այլ բաժինները:

Բ1. Այս հավելվածի օրինակները ներկայացնում են մտացածին իրավիճակներ: Չնայած օրինակների որոշ ասպեկտներ կարող են հանդիպել փաստացի իրավիճակներում, յուրաքանչյուր փաստացի իրավիճակին վերաբերող բոլոր փաստերը և պայմանները պետք է գնահատվեն ՖՀՄՄ 12-ը կիրառելիս:

Միավորում (պարագրաֆ 4)

Բ2. Կազմակերպությունը պետք է որոշի, իր իրավիճակով պայմանավորված, որքան մանրամասներ տրամադրել օգտագործողների տեղեկատվության պահանջը բավարարելու համար, որքան շեշտադրում կատարել պահանջների տարբեր ասպեկտների գծով և ինչպես միավորել տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է հավասարակշռություն սահմանել ֆինանսական հաշվետվությունները չափից ավելի մանրամասներով ծանրաբեռնելու, որը կարող է չօժանդակել ֆինանսական հաշվետվություններին, օգտագործողներին, և չափից ավելի միավորման արդյունքում տեղեկատվությունը աննկատելի դարձնելու միջև:

Բ3. Կազմակերպությունը կարող է միավորել սույն ՖՀՄՄ-ով պահանջվող բացահայտումները համանման կազմակերպություններում մասնակցության համար, եթե միավորումը համապատասխանում է բացահայտման նպատակին և պարագրաֆ Բ4-ի պահանջներին, և աննկատելի չի դարձնում տրամադրվող տեղեկատվությունը: Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի, թե ինչպես է միավորել համանման կազմակերպություններում իր մասնակցությունը:

Բ4. Կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի առանձին տեղեկատվություն հետևյալներում մասնակցության մասով.

- ա) դուստր կազմակերպություններում,
- բ) համատեղ ձեռնարկումներում,
- գ) համատեղ գործունեություններում,
- դ) ասոցիացված կազմակերպություններում, և
- ե) չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում:

Բ5. Տեղեկատվության միավորման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս կազմակերպությունը պետք է դիտարկի միավորման նպատակով դիտարկվող յուրաքանչյուր կազմակերպության ռիսկի և հատույցի տարբեր բնութագրիչների վերաբերյալ քանակական և որակական տեղեկատվությունը և յուրաքանչյուր այդպիսի կազմակերպության նշանակալիությունը հաշվետու կազմակերպության համար: Կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի բացահայտումներն այնպիսի եղանակով, որը ֆինանսական հաշվետվությունները օգտագործողներին հստակորեն կբացատրի այդ կազմակերպություններում իր մասնակցության բնույթը և չափը:

Բ6. Բ4- պարագրաֆում բերված կազմակերպությունների դասերի ներսում միավորման մակարդակների օրինակներ են, որոնք կարող են տեղին լինել .

- ա) գործունեության բնույթը (օրինակ՝ հետազոտություն և մշակում իրականացնող կազմակերպություն, վերականգնվող վարկային (կրեդիտային) քարտերի արժեթղթավորման կազմակերպություն),
- բ) տնտեսության ոլորտային դասակարգումը,
- գ) աշխարհագրությունը (օրինակ՝ երկիր կամ տարածաշրջան):

Մասնակցություն այլ կազմակերպություններում

- F7. Այլ կազմակերպությունում մասնակցությունը վերաբերում է պայմանագրային և ոչ պայմանագրային ներգրավվածությանը, որը կազմակերպությանը ենթակա է դարձնում այդ կազմակերպության գործունեության ֆինանսական արդյունքներից հատույցների փոփոխականությանը: Այդ կազմակերպության նպատակի և նախագծման դիտարկումը կարող է օգնել հաշվետու կազմակերպությանն այդ կազմակերպությունում մասնակցության առկայությունը գնահատելիս, և, հետևաբար, որոշելու համար՝ արդյոք պահանջվում է տրամադրել սույն ՖՀՄՄ-ի բացահայտումները: Այդ գնահատումը պետք է ներառի ռիսկերի դիտարկումը, որոնք այդ այլ կազմակերպությունը նախագծվել էր ստեղծել և այն ռիսկերը, որոնք այդ այլ կազմակերպությունը նախագծվել էր փոխանցել հաշվետու կազմակերպությանը և այլ կողմերին:
- F8. Հաշվետու կազմակերպությունը սովորաբար ենթարկվում է այլ կազմակերպության գործունեության ֆինանսական արդյունքներից հատույցների փոփոխականությանը՝ տիրապետելով ֆինանսական գործիքներ (ինչպիսիք են այլ կազմակերպության կողմից թողարկված բաժնային կամ պարտքային գործիքները) կամ ունենալով փոփոխականությունը կլանող այլ տեսակի ներգրավվածություն: Օրինակ, ենթադրենք, որ կառուցավորված կազմակերպությունը տիրապետում է փոխառությունների պորտֆելի: Կառուցավորված կազմակերպությունը ձեռք է բերում պարտքային պարտավորության չկատարման սվոպ այլ կազմակերպությունից (հաշվետու կազմակերպությունից)՝ փոխառությունների գծով տոկոսների և մայր գումարի վճարների չկատարումից իրեն պաշտպանելու նպատակով: Հաշվետու կազմակերպությունն ունի ներգրավվածություն, որը նրան ենթարկում է կառուցավորված կազմակերպության գործունեության արդյունքներից հատույցների փոփոխականությանը, քանի որ պարտքային պարտավորության չկատարման սվոպը կլանում է կառուցավորված կազմակերպության հատույցների փոփոխականությունը:
- F9. Որոշ գործիքներ նախագծված են ռիսկը հաշվետու կազմակերպությունից այլ կազմակերպության փոխանցելու նպատակով: Այդպիսի գործիքները առաջացնում են հատույցների փոփոխականություն այդ կազմակերպության համար, սակայն սովորաբար հաշվետու կազմակերպությանը չեն ենթարկում այդ կազմակերպության գործունեության արդյունքներից հատույցների փոփոխականությանը: Օրինակ, ենթադրենք, կառուցավորված կազմակերպությունը ստեղծվել է ներդրումային հնարավորություններ տրամադրելու այն ներդրողներին, ովքեր ցանկանում են ենթական լինել ԱԲԳ կազմակերպության պարտքային ռիսկին (ԱԲԳ կազմակերպությունը կապակցված չէ պայմանավորվածության մաս կազմող կողմերից որևիցե մեկի հետ): Կառուցավորված կազմակերպությունը ստանում է ֆինանսավորում՝ այդ ներդրողների համար թողարկելով ԱԲԳ կազմակերպության պարտքային ռիսկի հետ կապված արժեթղթեր և ստացված միջոցներն օգտագործում է ոչ ռիսկային ֆինանսական ակտիվների պորտֆելում ներդրում կատարելու նպատակով: Կառուցավորված կազմակերպությունը ձեռք է բերում ԱԲԳ կազմակերպության պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն՝ սվոպ գործարքի կոնտրագենտի հետ պարտքային պարտավորության չկատարման սվոպի (ՊՊՉՍ) միջոցով: ՊՊՉՍ-ը փոխանցում է ԱԲԳ կազմակերպության պարտքային ռիսկը կառուցավորված կազմակերպությանը՝ սվոպ գործարքի կոնտրագենտից ստացված վճարի դիմաց: Կառուցավորված կազմակերպությունում ներդրողները ստանում են ավելի բարձր հատույցներ, ինչն արտացոլում է ինչպես կառուցավորված կազմակերպության՝ իր ակտիվների պորտֆելից ստացվող հատույցը, այնպես էլ ՊՊՉՍ-ի վճարը: Սվոպ գործարքի կոնտրագենտը կառուցավորված կազմակերպությունում չունի ներգրավվածություն, որը նրան ենթակա է դարձնում կառուցավորված կազմակերպության գործունեության արդյունքներից հատույցների փոփոխականությանը, քանի որ ՊՊՉՍ-ն փոփոխականությունը փոխանցում է կառուցավորված կազմակերպությանը՝ կառուցավորված կազմակերպության հատույցների փոփոխականությունը կլանելու փոխարեն:

Դուստր կազմակերպությունների, համատեղ ձեռնարկումների և ասոցիացված կազմակերպությունների ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվություն (պարագրաֆներ 12 և 21)

- Բ10. Յուրաքանչյուր դուստր կազմակերպության համար, որն ունի հաշվետու կազմակերպության համար էական չվերահսկող բաժնեմաս, կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.
- ա) չվերահսկող մասնակիցներին վճարված շահաբաժինները,
 - բ) դուստր կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, շահույթի կամ վնասի և դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը, որը թույլ է տալիս օգտագործողներին հասկանալ խմբի գործունեությունում և դրամական հոսքերում չվերահսկող մասնակիցների մասնաբաժինը: Այդ տեղեկատվությունը կարող է վերաբերել, մասնավորապես, ընթացիկ ակտիվներին, ոչ-ընթացիկ ակտիվներին, ընթացիկ պարտավորություններին, ոչ ընթացիկ պարտավորություններին, հասույթին, շահույթին կամ վնասին և ընդհանուր համապարփակ ֆինանսական արդյունքին:
- Բ11. Պարագրաֆ Բ10-ի (բ) կետում պահանջվող ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը պետք լինի մինչև ներխմբային փոխբացառումների գումարներով:
- Բ12. Հաշվետու կազմակերպության համար էական յուրաքանչյուր համատեղ ձեռնարկումի և ասոցիացված կազմակերպության համար կազմակերպությունը պետք է բացահայտի.
- ա) համատեղ ձեռնարկումից կամ ասոցիացված կազմակերպությունից ստացված շահաբաժինները,
 - բ) համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը (տես պարագրաֆներ Բ14 և Բ15), մասնավորապես.
 - (i) ընթացիկ ակտիվները,
 - (ii) ոչ-ընթացիկ ակտիվները,
 - (iii) ընթացիկ պարտավորությունները,
 - (iv) ոչ ընթացիկ պարտավորությունները,
 - (v) հասույթը,
 - (vi) շարունակվող գործառնություններից շահույթը կամ վնասը,
 - (vii) ընդհատված գործառնություններից շահույթը կամ վնասը՝ հարկումից հետո,
 - (viii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքը,
 - (ix) ընդհանուր համապարփակ ֆինանսական արդյունքը:
- Բ13. Ի լրումն պարագրաֆ 12-ի կողմից պահանջվող ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվության, հաշվետու կազմակերպության համար էական յուրաքանչյուր համատեղ ձեռնարկման համար կազմակերպությունը պետք է բացահայտի հետևյալ գումարները.
- ա) պարագրաֆ 12-ի (բ)(i) կետում ներառված դրամական միջոցները և դրամական միջոցների համարժեքները,
 - բ) պարագրաֆ 12-ի (բ)(iii) կետում ներառված ընթացիկ ֆինանսական պարտավորությունները (բացառությամբ առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի և պահուստների),
 - գ) պարագրաֆ 12-ի (բ)(iv) կետում ներառված ոչ ընթացիկ ֆինանսական պարտավորությունները (բացառությամբ առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի և պահուստների),
 - դ) մաշվածությունը և ամորտիզացիան,
 - ե) տոկոսային եկամուտը,
 - զ) տոկոսային ծախսերը,
 - է) շահութահարկի գծով ծախսերը կամ փոխհատուցումը:
- Բ14. Պարագրաֆներ Բ12-ի և Բ13-ի համապատասխան ներկայացված ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունն իրենից պետք է ներկայացնի համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված

կազմակերպության՝ ՖՀՄՄ-ներով պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարները (և ոչ թե այդ գումարների՝ կազմակերպության մասնաբաժինը): Եթե կազմակերպությունը համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում իր մասնակցությունը հաշվառում է բաժնեմասնակցության մեթոդով.

ա) համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության ՖՀՄՄ-ներով պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարները պետք է ճշգրտվեն՝ կազմակերպության կողմից բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելիս կատարված այնպիսի ճշգրտումները արտացոլելու նպատակով, ինչպիսիք են ձեռքբերման պահին կատարված իրական արժեքի ճշգրտումները և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններում տարբերությունների ճշգրտումները:

բ) կազմակերպությունը պետք է տրամադրի համաձայնեցում՝ ներկայացված ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվության և համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում իր մասնակցության հաշվեկշռային արժեքի միջև:

Բ15. Կազմակերպությունը կարող է պարագրաֆներ Բ12-ի և Բ13-ի կողմից պահանջվող ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացնել համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքի վրա, եթե.

ա) կազմակերպությունն իր մասնակցությունը համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում չափում է իրական արժեքով՝ համաձայն ՀՀՄՄ 28-ի (փոփոխված՝ 2011թ.-ին), և

բ) համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունը չի պատրաստում ՖՀՄՄ-ների համապատասխան ֆինանսական հաշվետվություններ, և այդ հիմունքով պատրաստումը կլինեք անիրագործելի կամ կպահանջեր չարդարացված ծախսեր:

Այդ դեպքում կազմակերպությունը պետք է բացահայտի այն հիմունքը, որով պատրաստվել է ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը:

Բ16. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի համատեղ ձեռնարկումներում կամ ասոցիացված կազմակերպություններում անհատապես ոչ էական բոլոր մասնակցությունների բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառված հաշվեկշռային արժեքը՝ միավորված տեսքով: Կազմակերպությունը պետք է նաև առանձին բացահայտի այդ համատեղ ձեռնարկումներում կամ ասոցիացված կազմակերպություններում հետևյալների գծով իր մասնաբաժնի ընդհանուր գումարը՝

ա) շարունակվող գործնեություններից շահույթը կամ վնասը,

բ) ընդհատված գործնեություններից շահույթը կամ վնասը՝ հարկումից հետո,

գ) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքը,

դ) ընդհանուր համապարփակ ֆինանսական արդյունքը:

Կազմակերպությունը բացահայտումները համատեղ ձեռնարկումների և ասոցիացված կազմակերպությունների համար ներկայացնում է իրարից առանձին:

Բ17. Երբ կազմակերպության մասնակցությունը դուստր կազմակերպությունում, համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում (կամ համատեղ ձեռնարկում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում մասնակցության մի մասը) դասակարգված է որպես վաճառքի համար պահվող՝ համաձայն «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործառնություններ» ՖՀՄՄ 5-ի, ապա կազմակերպությունից չի պահանջվում Բ10-Բ16 պարագրաֆների համաձայն բացահայտել ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվություն այդ դուստր կազմակերպության, համատեղ ձեռնարկման կամ ասոցիացված կազմակերպության համար:

Հանձնառություններ համատեղ ձեռնարկումների համար (պարագրաֆ 23 (ա))

- F18. Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների վերաբերող բոլոր հանձնառությունները, որոնք նա ստանձնել է, սակայն չի ճանաչել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ (ներառյալ՝ համատեղ ձեռնարկման նկատմամբ համատեղ վերահսկողություն ունեցող այլ ներդրողների հետ համատեղ ստանձնած հանձնառությունների իր մասնաբաժինը): Հանձնառությունները նրանք են, որոնք կարող են հանգեցնել ապագայում դրամական միջոցների կամ այլ ռեսուրսների արտահոսքի:
- F19. Զճանաչված հանձնառությունները, որոնք կարող են ապագայում հանգեցնել դրամական միջոցների կամ այլ ռեսուրսների արտահոսքի, ներառում են.
- ա) ֆինանսավորում կամ ռեսուրսներ հատկացնելու չճանաչված հանձնառություններ որպես արդյունք, օրինակ.
 - (i) համատեղ ձեռնարկման կազմավորման կամ ձեռքբերման համաձայնությունների (որոնք, օրինակ, պահանջում են կազմակերպությունից որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում հատկացնել ֆինանսական միջոցներ),
 - (ii) համատեղ ձեռնարկման կողմից ստանձնած, խոշոր կապիտալ պահանջող ծրագրեր,
 - (iii) գնման անվերապահ պարտականությունների, ներառյալ՝ սարքավորումների, պաշարների կամ ծառայությունների ձեռքբերում, որը կազմակերպությունը պարտավորվել է գնել համատեղ ձեռնարկումից կամ նրա անունից,
 - (iv) համատեղ ձեռնարկմանը փոխառություններ կամ այլ ֆինանսական աջակցություն տրամադրելու չճանաչված հանձնառություններ,
 - (v) համատեղ ձեռնարկման ռեսուրսներ, ինչպիսիք են ակտիվներ կամ ծառայություններ, տրամադրելու չճանաչված հանձնառություններ,
 - (vi) համատեղ ձեռնարկմանը վերաբերող այլ չեղյալ չհամարվող չճանաչված հանձնառություններ,
 - բ) ապագայում որոշակի դեպքի տեղի ունենալու կամ տեղի չունենալու պարագայում համատեղ ձեռնարկումում մեկ այլ կողմի սեփականության բաժնեմասը (կամ այդ սեփականության բաժնեմասի մի մասը) ձեռք բերելու չճանաչված հանձնառություններ:
- F20. F18 և F19 պարագրաֆների պահանջները և օրինակները նկարագրում են «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ՀՀՄՍ 24-ի 18-րդ պարագրաֆում պահանջվող բացահայտումների որոշ տեսակները:

Մասնակցություն չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում (պարագրաֆներ 24-31)

Կառուցավորված կազմակերպություններ

- F21. Կառուցավորված կազմակերպությունը կազմակերպություն է, որը նախագծվել է այնպես, որ ձայնի կամ համանման իրավունքները գերիշխող գործոններ չեն՝ որոշելու համար, թե ով է վերահսկում կազմակերպությանը, օրինակ, երբ ձայնի իրավունքները վերաբերում են միայն վարչական գործառնություններին և համապատասխան գործունեությունը տնօրինվում է պայմանագրային համաձայնությունների շրջանակներում:
- F22. Կառուցավորված կազմակերպությունը հաճախ ունի հետևյալ հատկանիշներից կամ բնութագրիչներից որոշները կամ ամբողջը.
- ա) սահմանափակ գործունեություն,
 - բ) նեղ և հստակ սահմանված նպատակ, ինչպիսին է՝ իրականացնել հարկային նպատակով արդյունավետ վարձակալություն, իրականացնել հետազոտական և մշակման

գործունեություն, կազմակերպությանը տրամադրել կապիտալի կամ ֆինանսական միջոցների աղբյուր կամ տրամադրել ներդրման հնարավորություններ ներդրողների համար՝ կառուցավորված կազմակերպության ակտիվների հետ կապված ռիսկերն ու հատույցները փոխանցելով ներդրողներին,

- զ) անբավարար սեփական կապիտալ, ինչը թույլ չի տալիս կառուցավորված կազմակերպությանը ֆինանսավորել իր գործունեությունը առանց ստորադաս ֆինանսական աջակցության,
- դ) ներդրողներին պայմանագրորեն կապակցված բազմակի գործիքների տեսքով ֆինանսավորում, որն առաջացնում է պարտքային կամ այլ ռիսկերի կենտրոնացում (տրանշներ):

F23. Կառուցավորված համարվող կազմակերպությունները ներառում են, մասնավորապես,

- ա) արժեթղթավորման կազմակերպություններ,
- բ) ակտիվներով ապահովված ֆինանսավորումներ,
- գ) որոշ ներդրումային հիմնադրամներ:

F24. Կազմակերպությունը, որը վերահսկվում է ձայնի իրավունքներով, կառուցավորված կազմակերպություն չէ գուտ այն պատճառով, որ, օրինակ, այն վերակազմավորման հետևանքով երրորդ կողմերից ստանում է ֆինանսավորում:

Չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում մասնակցության ռիսկերի բնույթը (պարագրաֆներ 29-31)

F25. Ի լրումն 29-31 պարագրաֆներով պահանջվող տեղեկատվության, կազմակերպությունը պետք է բացահայտի լրացուցիչ տեղեկատվություն, որը անհրաժեշտ է 24(բ) պարագրաֆի բացահայտման նպատակին հասնելու համար:

F26. Լրացուցիչ տեղեկատվության օրինակներ, որոնք, կախված հանգամանքներից, կարող են տեղին լինել այն ռիսկերը գնահատելու նպատակով, որոնք կազմակերպությունը ենթակա է, երբ ունի մասնակցություն չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությունում, հետևյալներն են.

- ա) պայմանավորվածության պայմանները, որոնք կարող են պահանջել կազմակերպությունից տրամադրել ֆինանսական աջակցություն չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությանը (օրինակ՝ իրացվելիության պայմանավորվածություններ կամ վարկանշման վրա ազդող գործոններ, որոնք կապված են կառուցավորված կազմակերպության ակտիվները գնելու կամ ֆինանսական աջակցություն տրամադրելու պարտականության հետ), ներառյալ
 - (i) այն դեպքերի և իրավիճակների նկարագրությունը, որոնք կարող են հաշվետու կազմակերպությանը վնասի ենթակա դարձնել,
 - (ii) արդյոք գոյություն ունեն պայմաններ, որոնք կարող են սահմանափակել պարտականությունը,
 - (iii) արդյոք առկա են այլ կողմեր, որոնք տրամադրում են ֆինանսական աջակցություն, և եթե դա այդպես է, ինչպես է հաշվետու կազմակերպության պարտականությունը դասակարգվում այդ կողմերի պարտականությունների հետ համեմատ,
- բ) կազմակերպության կողմից հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությունում մասնակցության հետ կապված կրած վնասները,
- գ) եկամուտների տեսակները, որոնք կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում ստացել է չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպություններում իր մասնակցությունից,
- դ) արդյոք կազմակերպությունից պահանջվում է կլանել չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպության վնասները այլ կազմակերպություններից առաջ, կազմակերպության համար այդպիսի վնասների առավելագույն սահմանը, և (եթե տեղին է) այն կողմերի

պոտենցիալ վնասների չափերը և դասակարգումը, որոնց մասնակցությունը չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությունում ստորադաս է կազմակերպության մասնակցությունից,

- ե) տեղեկատվություն ցանկացած իրացվելիության պայմանավորվածությունների, երաշխիքների կամ երրորդ կողմերի հետ այլ հանձնառությունների վերաբերյալ, որոնք կարող են ազդել կազմակերպության՝ չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությունում մասնակցության իրական արժեքի կամ ռիսկի վրա,
- զ) ցանկացած դժվարություններ, որոնք չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպությունն ունեցել է հաշվետու ժամանակաշրջանում իր գործունեությունը ֆինանսավորելու համար,
- է) չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպության ֆինանսավորմանը վերաբերող ֆինանսավորման տեսակները (առևտրային կամ միջնաժամկետ արժեթղթեր) և դրանց միջին կշռված տևողությունը: Այդ տեղեկատվությունը կարող է ներառել չհամախմբվող կառուցավորված կազմակերպության ակտիվների և ֆինանսավորման մարման ժամկետների վերլուծությունը, եթե կառուցավորված կազմակերպությունը երկարաժամկետ ակտիվները ֆինանսավորել է կարճաժամկետ ֆինանսավորումով:

Հավելված Գ

Ուժի մեջ մտնելը և անցումային դրույթները

Այս հավելվածը սույն ՖՀՄՄ-ի անբաժան մասն է և ունի նույն իրավասությունը, ինչ ՖՀՄՄ-ի այլ բաժինները:

Ուժի մեջ մտնելը և անցումային դրույթները

- Գ1. Կազմակերպությունը պետք է կիրառի սույն ՖՀՄՄ-ն 2013թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրվում է:
- Գ1Ա. 2012թ. հունիսին հրապարակված «Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, համատեղ պայմանավորվածություններ և այլ կազմակերպություններում բաժնեմասերի բացահայտում. անցումների ուղեցույցը» (Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 10-ում, ՖՀՄՄ 11-ում և ՖՀՄՄ 12-ում) ավելացրել է Գ2Ա-Գ2Բ պարագրաֆները: Կազմակերպությունը պետք է կիրառի այդ փոփոխությունները 2013թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Եթե կազմակերպությունը կիրառում է ՖՀՄՄ 12-ը ավելի վաղ ժամանակաշրջանի համար, ապա այն պետք է կիրառի այդ փոփոխություններն այդ ավելի վաղ ժամանակաշրջանի համար:
- Գ2. Կազմակերպությանը խրախուսվում է սույն ՖՀՄՄ-ով պահանջվող տեղեկատվությունը տրամադրել ավելի վաղ, քան 2013թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջաններն են: Սույն ՖՀՄՄ-ով պահանջվող որոշ բացահայտումների տրամադրումը չի ստիպում կազմակերպությանը բավարարել այս ՖՀՄՄ-ի բոլոր պահանջները կամ ավելի վաղ կիրառել ՖՀՄՄ 10-ը, ՖՀՄՄ 11-ը, ՀՀՄՄ 27-ը (փոփոխված՝ 2011թ.-ին) և ՀՀՄՄ 28-ը (փոփոխված՝ 2011թ.-ին):
- Գ2Ա. Սույն ՖՀՄՄ-ի բացահայտման պահանջը կարող է չկիրառվել որևէ ներկայացված ժամանակաշրջանի նկատմամբ, որը սկսում է ՖՀՄՄ 12-ի կիրառման առաջին տարեկան ժամանակաշրջանին անմիջապես նախորդող տարեկան ժամանակաշրջանից առաջ:
- Գ2Բ. 24-31 պարագրաֆների բացահայտման պահանջները և սույն ՖՀՄՄ-ի Բ21-Բ26 պարագրաֆների համապատասխան ուղեցույցը կարող է չկիրառվել որևէ ներկայացված ժամանակաշրջանի նկատմամբ, որը սկսվում է ՖՀՄՄ 12-ի կիրառման առաջին տարեկան ժամանակաշրջանից առաջ:

Հղումներ ՖՀՄՄ 9-ին

- Գ3. Եթե կազմակերպությունը կիրառում է սույն ստանդարտը, սակայն դեռևս չի կիրառում ՖՀՄՄ 9-ը, ցանկացած հղում ՖՀՄՄ 9-ին պետք է հասկացվի որպես հղում «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» ՀՀՄՄ 39-ին: